

دانشگاه جامع علمی کاربردی

دورهٔ کار دانی حرفه‌ای مربّیگری پایهٔ شطرنج

کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات

مدرّس: هامون هرندي
نیم سال اوّل سال تحصیلی ۹۳-۹۲

دانشگاه جامع علمی کاربردی

مفاهیم نوآوری

مقدّمه

دانشگاه جامع علمی کاربردی

سال های ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰ ← عصر تولید

سال های ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۰ ← عصر کیفیت

سال های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ ← عصر انعطاف پذیری

امروزه ← عصر خلاقیّت و نوآوری

در این فصل به بررسی مفاهیمی نظیر

خلاقیّت

اختراع و

نوآوری

می پردازم.

خلاقیّت (Creativity)

- بدون شک همهٔ دستاوردهای بشری که با گذشت زمان به صورت فعلی درآمده اند، حاصل تلاش و کوشش خلاقانهٔ افراد اندیشمند و مبتکری هستند.
- پس: فناوری نیز خود محصول خلاقیّت بشری است.
- هربرت فوکس: خلاقیّت فرایند ذهنی (تفکّر) است که موجب حلٰ مسائل به شیوه‌ای مفید و بدیع می‌شود.
- اریک فروم: خلاقیّت یعنی توانایی دیدن و پاسخ دادن.

بنابراین

خلاقیّت عبارت است از به کارگیری توانایی‌های ذهنی برای ایجاد یک ایده یا مفهوم جدید.

- باید توجه داشت، خلاقیّت هم به محیط بستگی دارد و هم به افراد.

محیط خلاق

دانشگاه جامع علمی کاربردی

- امکان پذیرش ریسک را فراهم می کند.
- به افراد اجازه فعالیت در زمینه های مورد علاقه خود را می دهد.
- سایر کارکنان را به ارتباط بیشتر با همکاران فعال خود تشویق می کند.
- برخی اشتباهات را تحمل می کند.
- از روش های تشویقی بهره می برد.

فرد خلاق

دانشگاه جامع علمی کاربردی

- توانایی تولید سریع انبوهی از ایده های متنوع و بکر را دارد.
- دارای سلاست ذهنی است؛ یعنی توانایی بیان ایده ها به صورت مطلوب.
- در میان دیگران برجسته و متمایز است.
- از مشکلات استقبال می کند.
- در تعقیب اهداف خود پشتکار دارد.
- در ارزیابی اطلاعات، منبع و محتوا را تشخیص داده و اطلاعات مورد نیاز خود را از اطلاعات نا کارآمد به درستی تمیز می دهد.
- اشتیاق به صرف زمان در تحلیل و کشف اطلاعات دارد.
- در تصمیم گیری تأمّل کرده و در اظهار نظر سریع عمل می کند.
- حقیقتاً به موضوعات فکری و ادراکی علاقمند است.

اختراع (Invention)

- اختراع به معنی خلق ایده‌ای نو یا ساخت فناوری جدید است.
- هر فناوری جدید می‌تواند محصول (کالا یا خدمت)، فرایند یا سیستمی باشد که در گذشته شناخته شده نبوده است.
- در این بحث، واژه «جدید» به معنی **نو بودن در دنیا**ست.

بنابراین

اختراع یعنی خلق ایده، مفهوم، طرح یا مدلی برای تولید یک محصول (اعم از کالا یا خدمت)، وسیله جدید.

اختراع یعنی ایده جدیدی که به واقعیت تبدیل شده اما لزوماً تجاری نشده است.

نوآوری (Innovation)

• جوزف شومپیتر: ایجاد کسب و کار جدید با استفاده از مواد یا قطعات جدید، ایجاد بازارهای جدید و یا به کار گیری تشکّل های سازمانی جدید.
پس: نوآوری ترکیبی از دو حوزه تجارت و فناوری است.

به زبان ساده: هنگامی که در فناوری تغییری به وجود آید، اختراعی صورت گرفته است و اگر این تغییر به عرصه تجارت راه پیدا کند، نوآوری اتفاق افتاده. بنابراین:

نوآوری خلق محصول (کالا یا خدمت) یا فرایندی جدید در یک سازمان است.

به زبان ساده: نوآوری کاربردی ساختن افکار و اندیشه های نوینی است که در پرتوی خلاقیت ایجاد شده اند.

دانشگاه جامع علمی کاربردی

ارتبط مفاهیم خلاقیت، اختراع و نوآوری

- خلاقیت مولّد و عامل اصلی نیل به اختراع و به تبع آن نوآوری است و موجب حرکت به سوی فناوری های نوین می شود.
- هنگامی که تغییری در یک فناوری پدید می آید، اختراعی انجام پذیرفته است.
- حاصل اختراع می تواند محصولی باشد که مشتریان آن محققان و متخصصان هستند.
- اماً وقتی فناوری جدیدی پا به عرصه بازار می نهد، با مصرف کنندگان و مخاطبان مردمی مواجه خواهد شد. در این صورت نوآوری پدید آمده است.
بنابراین:

بهره برداری + اختراع + خلاقیت = نوآوری

فرایند خلاقیت

دانشگاه جامع علمی کاربردی

۱. جذب: اولین مرحله از ظهرور خلاقیت، جذب یا فریفته شدن نسبت به یک موضوع است.

۲. الهام: این مرحله بسیار سریع اتفاق می‌افتد و تعریف و مشاهده آن بسیار مشکل است. به عبارت دیگر، قبل حادث شدن از وقوع آن آگاهی در دست نیست. این مرحله همراه با ایده و راه حل در خصوص موضوع جذاب خواهد بود.

۳. آزمایش: در این مرحله، ایده یا راه حل الهام شده آزمایش می‌شود تا معلوم شود مفید است یا خیر.

۴. پالایش: در این مرحله، ایده برای کاربردی شدن اصلاح می‌شود.

* مراحل سوم و چهارم معمولاً به زمان زیادی نیازمندند.

۵. عرضه: در بدو این مرحله، ایده توسط یک سازمان دریافت و یا خریداری می‌شود (پایان فرایند خلاقیت)، سپس به مشتریان نهایی ارائه می‌گردد (فرایند نوآوری).

طبقه بندی تکنیک های تقویت خلاقیت و نوآوری

- برای تقویت تفکر خلاقانه و به تبع آن ایجاد نوآوری، فنون و تکنیک هایی وجود دارد.

کرافورد و هندریکس برای طبقه بندی روش های موجود در تقویت ایده های خلاقانه، پنج حوزه اصلی را به شرح زیر تبیین می کنند:

۱. حوزه مشخصات.
۲. حوزه ارزیابی نیازها.
۳. حوزه تجزیه و تحلیل ماتریسی.
۴. حوزه تجزیه و تحلیل سناریو.
۵. حوزه تکنیک های گروهی.

هر یک از این حوزه ها در برگیرنده روش های مختلفی است که در ادامه به معرفی و بررسی برخی از آن ها خواهیم.

۱. حوزه مشخصات

در این دسته از روش‌ها، به دنبال دست یابی به بهترین ترکیب از مشخصات ممکن برای محصول مورد نظر هستیم. روش‌هایی نظیر:

الف) تجزیه و تحلیل مشخصات محصول: در آغاز تمامی مشخصات فیزیکی، مواد تشکیل دهنده، روش‌های ساخت و... برای محصول مورد نظر جمع آوری شده و در ارتباط با این موارد سوالاتی مطرح می‌شود.

ب) تجزیه و تحلیل منافع: در این روش، همه منافع مستقیم و غیر مستقیم محصول مورد نظر فهرست شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

ج) آزمایش کاذب محصول: ابتدا محصول مورد نظر به گروهی از مصرف کنندگان ارائه می‌شود تا آن را آزمایش کنند. سپس از مصرف کنندگان آزمایشی خواسته می‌شود تا تمام مشخصات محصول را فهرست کرده و شرح دهند.

د) توسعه ویژگی‌های محصول: با توجه به تغییراتی که یک محصول در طول زمان داشته است، سایر تغییرات محتمل برای آن بررسی می‌شود.

۲. حوزه ارزیابی نیازها

در این دست از روش‌ها به دنبال بررسی نیازمندی‌هایی هستیم که توسط محصول مورد نظر ارضا شده و یا ارضا نشده است. سپس نیازهای ارضا نشده به عنوان اساس و پایه تغییرات جدید مدّ نظر قرار می‌گیرند. روش‌هایی مثل:

الف) بررسی نظرات مصرف کنندگان: در این روش، انتظارات مصرف کنندگان از محصول مورد بررسی توسط ابزاری نظیر پرسشنامه جمع آوری شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

ب) مشاهده: از طریق مشاهده و بررسی عملکرد مصرف کنندگان در هنگام خرید و یا استفاده از محصول به دنبال نیازهایی خواهیم بود که وجود دارند، اماً مصرف کننده نمی‌تواند آن‌ها را بیان کند.

ج) تمرکز گروهی: در آغاز یک گروه کوچک از مصرف کنندگان (بالقوه یا بالفعل) تشکیل شده و همراه با یک راهنمای با تجربه به دنبال کشف نیازهای گروه خواهیم بود.

۳. حوزهٔ تجزیه و تحلیل ماتریسی

در این حوزه با توجه به اطلاعات و مشخصاتی که از محصول به دست آمده است و با استفاده از ماتریس‌ها به بررسی، مقایسه و تجزیه و تحلیل اطلاعات خواهیم پرداخت تا به یافته‌های جدیدی برای توسعه و نوآوری دست یابیم:

الف) ماتریس دو بُعدی: محصول مورد نظر توسط متغیرهای مهمی توصیف می‌شود. این متغیرها ممکن است به نحوه عملکرد، مزايا، ويژگی های برجسته و یا هر امر دیگری مرتبط باشند. سپس متغیرها در طول محورهای یک ماتریس دو بُعدی فهرست می‌شوند و سلول‌های ماتریس مورد بررسی قرار می‌گیرند.

ب) تجزیه و تحلیل چند بُعدی: در این روش با استفاده از ترکیبات حاصل از چند متغیر و با بهره گیری از ماتریس‌های چند بُعدی محصول را ارزیابی و رویکردهای توسعه‌ای جدید را استخراج می‌نماییم.

۴. حوزهٔ تجزیه و تحلیل سناریو

در این حوزه، به دنبال پیش بینی محیط‌های جدید و استنتاج ایده‌هایی نو خواهیم بود. به عبارت دیگر، در پی تخمین و توصیف محیط‌های آتی و سپس استنباط شرایط جدید محصول مورد نظر در آن محیط می‌باشیم. به عنوان مثال در این حوزه می‌توان به روش‌های زیر اشاره کرد:

الف) رویای بزرگ: در این روش با طرح سئوالاتی دور از ذهن و دور از شرایط کنونی به دنبال استخراج سناریو‌هایی در آینده خواهیم بود.

ب) دورنگری: اساس این روش بر این گزاره نهاده شده است: «نیازمندی‌ها و تمایلات خود را آن قدر مهم بدانید که به تعیین تمایلات و نیازهای آتی بیانجامد.» این نیازمندی‌ها و تمایلات می‌توانند تصویر آتی محصول مورد نظر شما را ترسیم کند.

۵. حوزه تکنیک های گروهی

عملکرد روش های طبقه بندی شده در این حوزه مبتنی بر استفاده از تفکر گروهی برای توسعه نوآوری است. برای مثال، روش هایی نظیر:

الف) طوفان فکری: روشی گروهی برای تولید انبوهایde است. در این روش کیفیت ایده ها بعداً مورد بررسی قرار می گیرد.

ب) روش دلفی: عمدۀ مزیت این روش عدم نیاز به تجمع اعضای گروه متفکر در یک جلسه است. ایده ها به صورت مکاتبه ای جمع آوری شده و هر کس علاوه بر اظهار نظر، نقد کننده ایده های سایر اعضای گروه نیز هست.

ج) طوفان فکری معکوس: همان طوفان فکری است، با این تفاوت که سؤالات در جهت معکوس مطرح می شوند. (حالت های شکست)

د) روش گروه اسمی: دستیابی به ایده های نو از طریق جمع آوری ایده های گروه به صورت مکتوب، بحث و تبادل نظر، جرح و تعدیل ایده ها و رأی گیری از اعضای گروه متفکر.

دانشگاه جامع علمی کاربردی

حوزه های تأثیر گذاری نوآوری

نوآوری می تواند بر

- کالاها

- خدمات و

- سیستم ها (نظام ها و فرایندها)

تأثیر بگذارد.

انواع نوآوری

دانشگاه جامع علمی کاربردی

به طور کلّی می توان نوآوری ها به صورت زیر دسته بندی کرد:

- **نوآوری بنیادی:** تغییرات اساسی و قابل ملاحظه ای را در پی خواهد داشت که معمولاً از یک اختراع ناشی می شود. این دسته نوآوری ها که صنایع جدیدی را بوجود آورده و یا صنایع کنونی را دچار تغییرات اساسی می نمایند عمدهاً کمیاب هستند. مثل اختراع ترانزیستور و تحول صنایع الکترونیک یا LCD و تحول صنعت نمایشگرها.
- **نوآوری تدریجی (تکاملی):** با ایجاد تغییرات جزئی، به تدریج بهبود چشمگیری را در کالاهای خدمات و یا سیستم های پدیدید می آورد. نظیر کایزن (سیستم های) و یا لپ تاپ (در حوزه کالاهای)
- **نوآوری معماری:** این نوآوری به تغییر در ساختار و معماری سیستم می انجامد. یعنی اجزای سیستم ثابت می ماند و روابط بین این اجزا دچار تغییر می شود. مثل JIT
- **نوآوری مدولار:** زمانی رخ می دهد که معماری سیستم تغییر نکند اما اساس دانش فناوری دچار تغییرات زیادی شود. مثلاً به کارگیری اصل تقسیم کار توسط اسمیت.

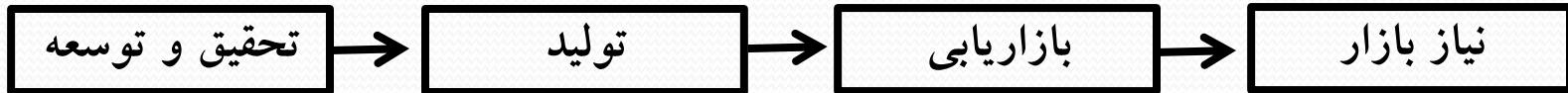
نوآوری و بازار

- نوآوری باید به تولید ارزش کمک کند تا از سوی بازار مورد پذیرش قرار گیرد.
نوآوری هایی موفق هستند که از نظر مشتریات عامل افزایش ارزش باشند.
- زمان عرضه یک نوآوری به بازار از نظر مزایای رقابتی اهمیت زیادی دارد. شرکتی که صاحب نوآوری است، به منظور بهره برداری کامل از منافع آن می تواند انتشار آن را به تعویق انداخته و یا فرایند عرضه آن را تسريع کند.
- عرضه کنندگان فناوری در مواجهه با بازار به طور کلی بر اساس یکی از این سه مدل عمل می کنند:
  ۱. مدل فشار فناوری
  ۲. مدل کشش بازار
  ۳. مدل یکپارچه فشار فناوری و کشش بازار

۱. مدل فشار فناوری

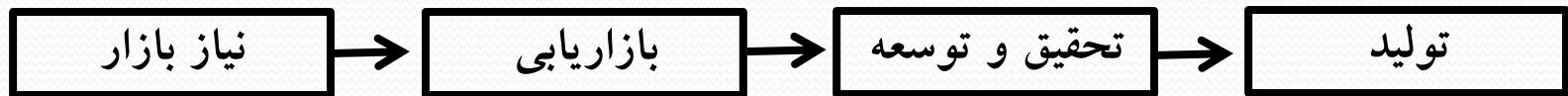
- در این مدل، عامل توسعه نوآوری و فناوری «تحقیق و توسعه» است. به عبارت بہتر، تحقیقات منبع تولید ایده های نوینی است که به تولید محصولات جدید و ارائه آن ها به بازار می انجامد.
- بر اساس این مدل، نیاز بازار عامل تعیین کننده ای برای مشخصات محصول تولیدی نخواهد بود.
- این امر ریسک فروش محصول، عدم حصول درآمد قابل قبول و به تبع آن عدم دست یابی به حاشیه سود مناسب را در پی خواهد داشت.

۲. مدل کشش بازار

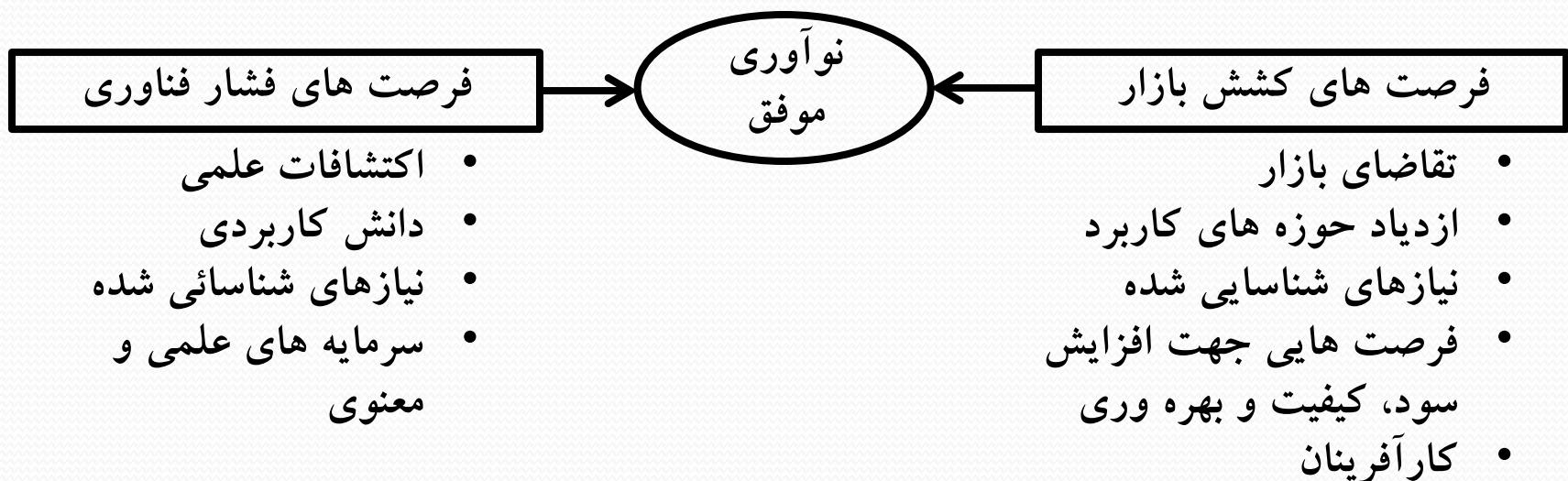
- با توجه به مشکل مطرح در مدل فشار فناوری، تولیدکنندگان متوجه اهمیت نقش نیازهای مشتری شدند و به تحقیقات بازاریابی روی آوردند.
- در نتیجه، مدل کشش بازار بر اساس فلسفه بازارگرائی مطرح شد.
- بر اساس این مدل، ابتدا مطالعات بازاری انجام می‌گیرد و نیاز بازار تعیین می‌شود و سپس برای رفع نیازمندی‌های بازار، عملیات تحقیق و توسعه و تولید انجام می‌پذیرد.
- به این ترتیب، در صد بیشتری از محصولات تولیدی به فروش خواهد رسید.

۳. مدل یکپارچه فشار فناوری و کشش بازار

- در این رویکرد حالت کشش بازار و فشار فناوری یکپارچه شده و با هم سازگار می‌شوند.
- به عبارت دیگر، هر دو سازوکار عنوان شده (فشار و کشش) به تحریک نوآوری و تغییر فناوری کمک می‌کنند و یکپارچه سازی این مکانیزم به روند تغییر سرعت می‌بخشد.

سئوالات مهم

دانشگاه جامع علمی کاربردی

- مفاهیم اختراع، خلاقیت و نوآوری را بیان کنید و ارتباط میان این مفاهیم را توضیح دهید.
- مراحل مختلف فرایند خلاقیت را تشریح کنید.
- برخی از روش‌های استخراج ایده‌های خلاقانه برای نوآوری را نام برد، مختصرًا توضیح دهید. (روش‌های موجود در هر حوزه را با یکدیگر مقایسه نمایید).
- انواع نوآوری را شرح دهید.
- سه مدل اصلی در مواجهه نوآوری با بازار را تشریح نمایید.

دانشگاه جامع علمی کاربردی

مفاهیم فناوری اطلاعات

مقدّمه

دانشگاه جامع علمی کاربردی

- بشر دوره های متفاوتی را پشت سر گذاشته است؛ از عصر شکار و کشاورزی تا عصر اطلاعات. گذر از هر دوره به دوره بعدی در اثر تلاش انسان برای رفع محدودیت های خود بوده است. انسان در عصر صنعت نیز با محدودیت هایی مواجه بوده است که بعضی از آن ها به دلیل تغییر دوره و بعضی نیز به علت های دیگر ایجاد شده اند.
- فناوری اطلاعات که زاده و مولود نوآوری در فناوری های عصر صنعت است، نوید بخش رفع آن محدودیت ها و گذر از عصر صنعت به عصر اطلاعات بود.
- فناوری اطلاعات شامل دو مؤلفه است:
  - الف) فناوری
  - ب) اطلاعات

فناوری (تکنولوژی) چیست؟!

- فناوری مجموعه ای از فرایندها، روش ها، فنون، ابزار، تجهیزات، ماشین آلات و مهارت هایی است که توسط آن ها کالایی ساخته و یا خدمتی ارائه می شود.
- فناوری عبارت است از کاربرد علوم در صنایع با استفاده از رویه ها و مطالعات منظم و جهت دار.
- علم با مطالعه طبیعت به بررسی و رفتارهای طبیعی و فیزیکی می پردازد و به دنبال کشف پدیده هاست، در حالی که فناوری با به کارگیری ایده ها و دستاوردهای علمی، خدمات و کالاهای مورد نیاز بشر را فراهم می نماید.
- فناوری عامل تبدیل منابع طبیعی، سرمایه و نیروی انسانی به کالا و خدمات است که اجزای اصلی آن عبارتند از: فن افزار (ساخت افزار)، انسان افزار (نیروی انسانی متخصص)، اطلاعات افزار (فناوری متبادر در اسناد و مدارک) و سازمان افزار (روش های مدیریتی).

اطلاعات چیست؟!

- واژه نامه «ای-آل-ای»: اطلاعات عبارتست از تمام ایده‌ها، واقعیّت‌ها و کارهای خلاقانه ذهن که به صورت رسمی، غیر رسمی و یا هر حالتی ثبت، منتشر و یا توزیع شده‌اند و ممکن است به صورت مستند و یا غیر مستند باشند.
- صور اطلاعات (بر اساس استاندارد مارک)
- کتاب‌ها: محتوای متنی که به صورت تک نگاشت هستند.
- پایاندها: محتوای متنی که به صورت منظم تکرار می‌شوند. (مانند نشریات ادواری)
- نقشه‌ها: محتوای جغرافیایی مانند نقشه‌های مسطح یا کره‌های جغرافیایی.
- فایل‌های کامپیوتری: نرم افزارهای گوناگون.
- موارد شنیداری و دیداری: اطلاعات صوتی، نوارهای کاست و تصاویر را شامل می‌شود.
- حالات ترکیبی: به صورت ترکیبی از موارد بالاست.

مفهوم «اطلاعات» در انفورماتیک

- در تعریف مبتنی بر نظریه اطلاعات، «اطلاعات» کمیتی است که با بیت‌ها اندازه‌گیری و سپس بر حسب احتمالات پدیدار شدن نمادها تعریف می‌شود. (این تعریف به بار معنایی توجّهی ندارد و بر مسائل فنی حیطه علوم کامپیوترویی به تعریف واژه «اطلاعات» می‌پردازد.)
- در فرهنگ انفورماتیک «اطلاعات» عبارت است از مجموعه‌ای از عناصر دیجیتال حروفی یا نمادی که مفهوم آشکار و مشخص دارد و می‌تواند در معرض پردازش اتوماتیک قرار گیرد.

مفهوم «فناوری اطلاعات»

- تلفیقی از دستاوردهای مخابراتی، روش‌ها و راه کارهای حل مسئله و توانایی راهبری با استفاده از دانش کامپیوٽر.
- شامل موضوعات مربوط به مسائل پیشرفته علوم و فناوری کامپیوٽری، طراحی کامپیوٽری، پیاده سازی سیستم‌های اطلاعاتی کامپیوٽری و کاربردهای آن است.
- تلفیقی از دانش سنتی کامپیوٽر و فناوری ارتباطات به منظور ذخیره سازی، پردازش و تبادل هرگونه داده (اعم از متن، صوت، تصویر و...) است.
- واژه‌ای کلّی است که برای وسعت بخشیدن به کالاها و خدمات الکترونیکی حاصل از نوآوری‌های مخابراتی و کامپیوٽری از آن استفاده می‌شود.
- مجموعه‌ای از سخت افزار، نرم افزار و فکر افزار است که گردش و بهره برداری از اطلاعات را امکان پذیر می‌سازد.
- عبارت است از همه شکل‌های فناوری که برای ایجاد، ذخیره سازی و استفاده از شکل‌های متفاوت اطلاعات (شامل اطلاعات تجاری، مکالمات صوتی، تصاویر متحرک، داده‌های چند رسانه‌ای و...) به کار می‌رود.

تعریف جامع

دانشگاه جامع علمی کاربردی

- «فناوری اطلاعات» ثیاخته‌ای از فناوری است که با استفاده از **سخت افزار**، **نرم افزار** و **شبکه افزار**، مطالعه و کاربرد داده‌ها و پردازش آن‌ها را در زمینه‌های **ذخیره سازی**، **دستکاری**، **انتقال**، **مدیریت**، **کنترل** و **داده آمایی** خودکار امکان پذیر می‌سازد.

- * عبارت «فناوری اطلاعات» به طور مکرر **هزار** زمینه‌های نو و جدید در معانی متفاوت به کار می‌رود. شاید تنها توافقی که بر **بررسی** این واژه وجود دارد آن است که: فناوری اطلاعات موضوعی **DAG** است!

دانشگاه جامع علمی کاربردی

فناوری اطلاعات و ارتباطات

- فناوری اطلاعات و ارتباطات شامل سه مؤلفه است:
  - فناوری
  - اطلاعات
  - ارتباطات
- * در خصوص مفاهیم واژه های «فناوری» و «اطلاعات» به تفصیل بحث شد.

دانشگاه جامع علمی کاربردی

ارتباطات چیست؟!

- ارتباطات فرایندی است که ارگانیسم ها را به یکدیگر پیوند می دهد.
- این ارگانیسم ها ممکن است به دو دوست که با هم صحبت می کنند، روزنامه ها و خوانندگان آن ها، مردم یک کشور و خدمات پستی یا سیستم تلفن اشاره داشته باشد.
- در هر ارتباطی چهار جزء اصلی وجود دارد:
  - فرستنده
  - گیرنده
  - پیام
  - محیط (بستر) ارتباطی

مفهوم «فناوری اطلاعات و ارتباطات»

- گاهی «فناوری ارتباطات» را به این شکل تعریف می کنند: هرگونه روشی برای تبادل اطلاعات بین دو یا چند نقطه.
- در این صورت مشخص است که مفهوم «فناوری ارتباطات» ذیل مفهوم «فناوری اطلاعات» قرار می گیرد و واژه «فناوری اطلاعات» بار معنایی کامل تری را دربر خواهد داشت.
- به طور کلی می توان چنین اظهار داشت که دو واژه «فناوری اطلاعات» و «فناوری اطلاعات و ارتباطات» از یک مفهوم برخوردارند و به جای یکدیگر نیز استفاده می شوند.
- * در منابع اطلاعاتی متعلق به کشور امریکا معمولاً از واژه «فناوری اطلاعات» و در منابع اروپایی بیشتر از واژه «فناوری اطلاعات و ارتباطات» استفاده می شود.

عوامل مؤثر بر توسعه فناوری اطلاعات

- الف) رشد فناوری ریزپردازنده ها و کوچک شدن ابعاد آن ها.
- ب) کاهش بهای کامپیوترها.
- ج) گسترش استفاده از کامپیوترها.
- د) توسعه شبکه های ارتباطی.
- ه) سرعت رشد اینترنت.

دانشگاه جامع علمی کاربردی

فناوری مولّد و فناوری اطلاعات

- امروزه بهره گیری از فناوری اطلاعات تشکیل جامعه نوینی را می دهد که از آن با عنوان «جامعه اطلاعاتی» یاد می شود.
- جامعه اطلاعاتی بشر را به عصر جدیدی وارد کرده است که در آن ابعاد مکانی و زمانی کم رنگ و تعاملات انسانی بیش از پیش تقویت می شود.
- «فناوری اطلاعات» به عنوان محور چنین جامعه ای، در مقایسه با «فناوری مولّد» که محور جامعه صنعتی است، ویژگی های خاصی دارد.

ویژگی های فناوری مولڈ

- از مواد خام طبیعی استفاده می کند.
- متوتر محرک آن ماشین های منبعث از موتور بخار است.
- محصول نهایی آن محصول تجسمی (فیزیکی یا غیر فیزیکی) است.
- محدود به موقعیت مکانی است.
- آثار زیست - محیطی آن کره زمین را تهدید می کند.

ویژگی های فناوری اطلاعات

- ماده اولیه آن اطلاعات (ماده خام ذهنی) است.
- موتور محرکه آن کامپیوتر است.
- محدود به موقعیت مکانی نیست.
- تأثیر مخرب زیست - محیطی ندارد.
- محصول نهایی آن محصولی تجربی (غیر قابل تجسم) است.

سئوالات مهم

دانشگاه جامع علمی کاربردی

- مفهوم «فناوری»، «اطلاعات» و «فناوری اطلاعات» را شرح دهید.
- ویژگی های فناوری اطلاعات و فناوری مولّد را با هم مقایسه کنید.
- مفهوم «فناوری اطلاعات» و «فناوری اطلاعات و ارتباطات» را توضیح دهید و تفاوت های میان این دو مفهوم را بیان کنید.
- به نظر شما عوامل مؤثر بر توسعه فناوری اطلاعات کدامند؟ اهمیّت آن ها را در قیاس با یکدیگر تشریح کنید.

خسته نباشید

دانشگاه جامع علمی کاربردی

به امید دیدار...